

ממתק לשיבת

זמני השבת

ירושלים תל-אביב חיפה באר-שבע
כניסת השבת 4:52 5:06 4:57 5:10
צאת השבת 6:05 6:07 6:06 6:08

רבי או סוחר?

תל-אביב-יפו
Tel-Aviv-Yaffo
שולחם - P.P.
ש"ש 67

במסערי הגימה

מאת עוזי קפלון

וא לשמור על קדושת הגיליון
עריכה: ד. גרוזמן
ניקוד ועיצוב: פרלשטיין אורנים רפי רוק
משתתפים: מ"ם הרשקוביץ, עוזי קפלון
להזמנות: 073-2480711
יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שלוחות
ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000 • טל' 03-3731777 • פקס' 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
המשך יבוא

נהנים עם איצי

שרית: אני ממש מתפעלת ממך! כבר שנה שלמה את עוזרת לשכנה שלך עם התינוקות שלה, ואף אחד לא יודע מזה? רק במקרה, זה נודע לי היום.

חני: תדעי לה שאני נהנית. הם ממש חמודים.

שרית: בכל זאת, נראה לי שכמעט כל אחת אחרת, היתה מספרת על ההתנדבות הזאת לכל החברות... אני לא מבינה, איך הגעת לזה בכלל?

חני: התחלתי עם זה בדיוק לפני שנה, בשבוע שבו חל כ"ב שבט, יום פטירתה של הרבנית חיה-מושיקא, רעיית הרבי. דברו אתנו אז שכדאי לעשות פעולה טובה לעלוי נשמתה, אז אני החלטתי להקדיש קצת זמן למי שזקוק לזה.

שרית: אה.. אז עכשו אני גם מבינה למה הקפדת לא לספר על המעשה הטוב הזה. זה בטח גם קשור לרבנית...

חני: נכון. חשבתי לעצמי שאני מאוד רגילה שאומרים לי "כל הכבוד" על כל דבר טוב שאני עושה. רציתי לראות אם אני מסגלת לעשות משהו טוב בשקט, לעצמי, בלי לקבל עליו מחמאות מאף אחד. כמו שהיתה הרבנית הצדקנית. היא לא חפשה שכלם יראו את מה שהיא עושה. בדיוק להפך. היא נזהרה להתרחק מהפרסום, ולעשות כל דבר טוב בשקט ובצנעה.

דרך הדלת!

בבית משפחת גאולה

שרי: איזו פֿרֿוּשֶׁה פֿיִחֶדֶת יִקְרָאוּ
הַשְּׁבֵט בְּבֵית הַנְּסֻחַת! אֲנִי רֵק
לֹא פֿיִבְיָנָה, לְפִי הַשֵּׁם שֶׁל
הַפֿֿרֿוּשֶׁה הוּא "יִתְרוֹ"? לְדַעְתִּי
הִיא יִתְרֵי פִּתְאִים שְׂוִיקְרָאוּ
לְפֿֿרֿוּשֶׁה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ אֶת עֲשֵׁרֶת
הַדְּבָרוֹת – "מִשְׁהָ" או "אֶהְרֵן"...

צְבִיקָה: אֶת צְרִיבָה לְהִבִּין
שְׂוִיקָא בִּיתְרוֹ, יֵשׁ יִתְרוֹ. בְּגַלֵּל
שְׁבֵהתְחִלָּה, יִתְרוֹ הִיא בְּהֵן
לְעִבּוּדָה יִתְרוֹ, וְאַחֵר בָּךְ הוּא
הַתְּקַרְבֵי לְהַשֵּׁם. בָּךְ יֵשׁ בּוֹ יִתְרוֹן
הָאוֹר הַבָּא מִן הַחֹשֶׁךְ. בְּכּוֹ הַדָּר
הַשְּׂוִיקָא שְׂוִיקָא לְתוֹכּוֹ אוֹר.
לְכֵן פִּתְאִים שְׂוִיקָא אַחֲרֵי
הַגְּעִתָּה שֶׁל יִתְרוֹ לְהַצְטַרֵף לַעַם
יִשְׂרָאֵל בְּפִדְיָה, תִּשְׁמַח הַתְּוֹרָה.

שרי: אִם בָּךְ, גַּם אַחֲרֵי הַגְּלוּת
הָאֶרֶץ, הַגִּי'עַ סוּף-סוּף הַזְּכֵן
לְאוֹר שֶׁל הַגְּאֻלָּה. אֲנִי בְּכֵר פִּתְחָה
לְרֵאוֹת אֶת הָאוֹר הַפֿֿיִחֶדֶת הַזֶּה.

צְבִיקָה: נָכוֹן. הַעוֹלָם שֶׁלֵּנוּ הַיּוֹם
פֿֿלֹא בְּכֵל בָּךְ הַרְבֵּה דְבָרִים אֲשֶׁר
וְלֹא קְדוּשִׁים... אֲנַחְנוּ פִּתְחִים בְּכֵר
לְרֵאוֹת אֵיךְ הַכֵּל יִתְהַפֵּךְ לְקְדוּשָׁה
וּמִצָּר, בְּגֻלָּה הַשְּׁלִכָה.

מדברי הרבי

"כי ההמשכה במתן-תורה היתה
לאחרי שאמר יתרו 'עתה ידעתי
כי גדול השם מכל האלוקים'.
ועל ידי זה... נעשה יתרון
(כביכול) בהתורה שנתנה במתן
תורה... בדגמת יתרון האור
הבא מן החשך".

(תורת מנחם מלוקט ב. עמוד תלד)

בשעה עשר של בקר שבת-קדש
פרשת יתרו נכנסנו לנמל חיפה.
נוסעי האניה מהרו לרדת ממנה,
ואולם המנהיג שלנו, ר' ליבל, קם
והודיע כי הירדה מהאניה כרוכה
בחלול שבת, ועל-כן עלינו להשאיר
בה עד צאת השבת.

האנגלים חשדו שזו תכנית סודית
של מרי וחתרנות כנגדם. הם אימו
עלינו ואפלו נסו להפחיד אותנו
שהאצ"ל והלח"י עלולים למקש
את האניה (בהיותה אנית צבא
אנגלית) ולפוצצה, ואולם אנחנו עמדנו על
שלנו. "כשיפיעו שלושה כוכבים בקרקע, נרד
מן האניה", הבטיח להם ר' ליבל.

ואמנם כך היה. נשארו על האניה, סעדנו
עליה סעודת שבת, למדנו ושרנו זמירות.
אחר-כך התפללנו מנחה, אכלנו 'סעודה
שלישית' והתפללנו ערבית. אפלו 'הבדלה' עוד
הסקפנו לעשות על האניה, ומיד אחר-כך
ירדנו ממנה. מהאניה הובלנו בשירה – טנק
מלפנים וטנק מאחור! – אל מחנה-המעצר
בעתלית. שחרורנו הסופי היה רק כעבר חדש,
בכ"ד באדר (תש"ז).

ספור סרובם העקשני של כמה צעירים
שומרי מצוות לרדת מן האניה האנגלית
בשבת, הכה גלים בכל הארץ והופיע בעתונים.
המעשה קדש שם שמים ברבים והרים את קרן
השבת בקרב הצביר הרחב.

רבים מחברי הקבוצה הסיפו לשמר גם בארץ
על קשר חם עם ר' ליבל קוטנר, מחשובי חסידי
גור, שהתגורר בתל-אביב ונפטר בשיבה טובה.

(תורתנו לשולח הסיפור, ר' נתן גינצבורג, שיכון ה. בני-ברק)

מחכימים ונהנים

מה בן לעשות
פעם התכנסו יהודים, ודברו קשות על נושא בעייתי שעלה לדיון. בשלב כלשהו
בקש הרב את רשות הדבור ואמר:
חז"ל אומרים, שחותן משה נקרא יתרו – "על שם שיתר (הוסיף) פרשה אחת
בתורה". מהי הפרשה? אומרים חז"ל שזו פרשת "ואתה תחזה", שבה נעץ למשה
לקחת שרי אלפים, שרי מאות וכו'. והלוא יתרו החל לדבר קדם לכו, כאשר אמר
למשה "לא טוב הדבר אשר אתה עשה", ומדוע מצינים "ואתה תחזה"?
אלא מכאן למדנו, ש"לא טוב הדבר" – אינו פרשה בתורה. רק כאשר אומרים
מה צריך לעשות – זה דבר שיש בו ממש.

עשרות בחורים נועזים קפצו למים. את רבם
לכדו האנגלים (שנים מהם הצליחו לשחות
לחוף ושנים אחרים טבעו). החל "קרב" בינינו
לבין האנגלים. אנחנו השלכנו עליהם
קפסאות שמורים ושאר חפצים והם התיזו
עלינו זרנוקי מים. כצפוי, האנגלים גברו
והעלינו על אניה צבאית שהפליגה לקפריסין.
לא אשכח את הבכיות הנוראות, כשחופי
הארץ התרחקו והלכו מעיינינו.

בקפריסין נכלאנו ב'מחנה 60', תחת עינם
הפקוחה של האנגלים. גם שם הקים ר' ליבל
קוטנר בית-כנסת ובית-מדרש, עם תפלות
כסדרן ושעורי תורה לרב.

מדי חדש שחררו האנגלים כשבע-מאות
וחמשים איש, במסגרת כאלף וחמש-מאות
הסרטיפיקטים שאשרו ליהודים. גם תורנו
הגיע.

ביום ששי י"ז בשבט (תש"ז) עלינו על האניה
בדרךנו לארץ-ישראל. השמחה היתה עצומה.
באניה קימנו את תפלת ליל-שבת וסעודת
שבת חגיגית מתוך התרומויות-נפש עלאית.

החרף עשינו בסנטה, שבדרום
המדינה. שם גם חגגנו את ליל-
הסדר ואף זכינו לבקורי אישים
חשובים, ובהם הרב יצחק-אזיק
הרצוג, הרב הראשי לארץ-ישראל,
והרב בנימין מינץ, ממנהיגי פועלי-
אגודת-ישראל, והם עודדו אותנו
בחס לעלות לארץ.

מיד אחרי חגיגת-הסדר נרשמתי
לעליה. נשלחתי עם כמה צעירים
למחנה-הקשרה. רב בני הקבוצה
לא שמרו תורה ומצוות, ואני וחברי
נאלצנו להתעקש על מטבח כשר במחנה.

בחדש מנחם-אב התחלנו סוף-סוף במסע
לארץ-ישראל. במוצאי שבת 'חזון' עלינו על
משאיות של 'הבריחה', והובאנו למחנה
קררה. לאחר כמה ימים הצטרפה אלינו
קבוצה גדולה של כשמונים בחורים שומרי
מצוות, בהנהגתו של ר' ליבל קוטנר.

ר' ליבל היה חסיד גור שאבד את רעותו
וילדיו במחנות. בכל-זאת לא אבד את
שמחת-החיים ואת המרץ ומאור-הפנים. הוא
היה מנהיג במלוא מובן המלה, ודאג לכל
צרכינו הגשמיים והרוחניים.

יצאנו לדרךנו באישון ליל, בסירות קטנות,
והן הובילו אותנו לעמק הים. שם טפסנו
בסלמות-חבלים על אנית 'ארבע חריות',
שהפליגה ארצה. הנסיעה באניה היתה קשה
ומתישה. שנים-עשר יום ארכה הדרך; יותר
מאלף בני-אדם על אניה שנועדה לכמאתים
איש בלבד.

כשהגענו למרחק של כעשרה קילומטר
מתל-אביב, כבר המתינו לנו האנגלים. כמה

קוראים בענין

שמור את יום השבת

לרגע הזה חפינו והתפללנו. היינו מוכנים
לעבר את הסבל והתלאות ובלבד לזכות להגיע
אל חופי הארץ. נתפסנו בידי האנגלים והגלינו
לקפריסין. אחרי כל זאת אפשר לשער את
הרגשתנו כאשר האניה הגיעה סוף-סוף לנמל
חיפה. ובכל-זאת, לתדהמת הכל, נשארו על
האניה ולא הסכמנו לרדת.

את הספור אתחיל בכ"א באיר תש"ה, יום
השחרור ממחנה גונסקירן באוסטרליה.
בחסדי השם שרדתי מן התפת, יחיד מכל
משפחתי. אנו, הנצולים, היינו חולים
וחלשים, בודדים ועזובים. רבים החלו לחזר
לארצות מוצאם, בתקנה לפגש בני-משפחה
או להשיב לעצמם רכוש אבוד. היו שבקשו
להגיע לאמריקה, 'ארץ החלומות'. בלבי בערה
שאיפה להגיע לארץ-ישראל.

לא קלה היתה הדרך. יצאתי מהמחנה חולה
וחלוש, ונזקקתי לאשפוז של כמה שבועות
בבית-מרפא מקומי. כשהתאוששתי מעט
יצאתי לזלצבורג, שם היה מחנה-פליטים. ממנו
המשכתי לאיטליה, ברפבת עמוסת חילים
איטלקים, ששבו לבתיהם משדה-הקרב.

כעבר כמה שבועות הגענו לרומא. כבר הגיעו
ימי החגים (תש"ו), וזו היתה הפעם הראשונה,
מאז פרוץ המלחמה, שזכיתי להשתתף בתפלות
ראש-השנה ויום-הכפורים בבית-כנסת.

ארץ-ישראל עזין היתה רחוקה. את חדשי

מגלים עולם

לפני שנתחמם עם כוס תה, הבה ונכיר. קימים שלושה סוגי
תה עקריים: התה השחר, התה הירק ותה אולונג.
התה השחר – הנפוץ ביותר, הוא צמח הקמליה שעבר התססה (חמצון) במשך
מספר שעות, והוא בעל טעם וריח חזקים במיוחד. יש המוסיפים לתה השחר
טעמי פרות או שמנים. קרוב לתשעים אחוז מהתה הנצרך בעולם הוא תה שחר.
התה הירק – גם הוא צמח הקמליה אך ללא חמצון. הוא מרתח מיד לאחר
קטיפתו. טעמו מעדן יותר וצבעו ירק זהוב.
תה האולונג – הוא תערובת בין התה הירק והשחר ונפוץ מאוד בסין.
ומהו תה צמחים? המשקה הנקרא בטעות 'תה צמחים' אינו
תה. זוהי תערובת של עלים, קלפות, זרעים, פרות ושרשים של
צמחים שונים.

דמות מהפרשה

מתושאל בן זבדיאל

יתרו התהלך במחנה והביט
בתהיה במתרחש סביבו. האהלים
המסודרים למופת עשו עליו רושם,
אך הוא עזין היה נראה מדאג.

"תגיז", עצר אותי. "איך זה
במדבר? טוב?"

"כמוכן", אמרתי לו. "לא רק
יותר טוב ממצרים, אלא גם יותר
טוב מכל מקום אחר בעולם!
חוצ מצרץ ישראל כנראה, אליה
פנינו מועדות"...

"ומה עם אכל טרי?" שאל.

"הקדוש-ברוך-הוא מוריד לנו
מן טרי-טרי כל בקר, שיש בו את
כל הטעמים שבעולם: טעם לחם
וטעם דגים, טעם בשר וטעם
חגבים, וטעם כל דבר טוב
שבעולם!"

"ומה אתם שותים? בכל זאת,
מדבר כאן!"

"בארזה של מרים", מהרתי
להשיב לו.

"רק מים" ... המהם יתרו. "ומה
עם קצת יין? מיץ ענבים? מיץ
תמרים?" ...

"המים שבבאר משתנים לכל
טעם!", ספרתי לו מיד. איך זה
ששכחתי לומר את זה על
ההתחלה. "יש בהם טעם יין חדש
ויין ישן, טעם חלב וטעם דבש,
וכל משקה מתוק שבעולם!"

"ככה?!", אמר יתרו. "את
הדברים האלו לא ידעתי!" ומיד
הוא פתח ושבח את השם "על
כל הטובה אשר עשה השם
לישראל".